

1

Dette skal handle om Det Rædselsfulde – det, som jeg nu vil fortælle om. Det skal det naturligvis. Men også om andet. Det er jo netop den skæbnesvangre tildragelse, som gør, at jeg kan huske sommeren 196- tydeligere end alle andre somre under min opvækst. Som kaster sit dystre skær over så meget andet. Over mig selv og Edmund. Over mine stakels forældre og min bror og over hele denne tid; byen midt på sletten med dens mennesker og hændelser og forhold, som jeg måske ellers ikke havde været i stand til at fiske frem fra glemslens brønd. Hvis det altså ikke havde været på grund af det uhyggelige, som skete. Det Rædselsfulde.

Hvor jeg egentlig burde begynde, og hvad der egentlig ville have været det ideelle udgangspunkt, er et spørgsmål, som jeg har kæmpet en del med; der er jo så mange muligheder. Men til sidst blev jeg træt af alle de mange løse tråde til begyndelsen, alle de forskellige indgangsvinkler til denne sommer, og så besluttede jeg mig for helt enkelt at indlede med en almindelig hverdagsscene hjemme i køkkenet på Idrottsgatan. Min far og jeg. Ikke andre. En lun majaften i 196-. Som sagt så gjort.

* * *

“Det bliver en hård sommer,” sagde min far. “Det kan vi nok lige så godt indrette os på.”

Han skyllede den svedne sovs ud i vasken og hostede. Jeg betragtede hans lidt skæve ryg og tænkte efter. Det skete ikke ret tit, at han strøede om sig med dårlige profetier, så jeg anede, at det var alvor.

“Jeg tror ikke, at jeg kan spise mere,” sagde jeg og rullede de halvkogte kartofler over til kødsiden af tallerkenen, så det skulle virke, som om jeg i det mindste havde spist halvdel. Han kom over til spisebordet og betragtede levningerne nogle sekunder. Der dukkede et lidt sørgmodigt udtryk op i hans ansigt; jeg forstod, at han havde gennemskuet mig. Men alligevel tog han tallerkenen og skrabede resterne ned i affaldsspanen under køkkenbordet uden kommentarer.

“Som sagt ... en hård sommer,” sagde han i stedet, atter med den skæve ryg vendt imod mig.

“Sådan er det jo,” svarede jeg.

Netop de ord var hans egen opskrift på at klare alle tilværelsens besværligheder, og jeg tog dem i min mund, for at han skulle forstå, at jeg ville være en støtte for ham. For at vise at vi var sammen om det her, og at jeg trods alt havde lært en smule gennem årene.

“Det er så sandt, som det er sagt,” sagde han. “Mennesket spår, men Gud rå’r.”

“Sådan er det,” sagde jeg.

* * *

Da det var en smuk majaften, gik jeg over til Benny efter aftensmaden. Benny var på toilettet som sædvanlig, så jeg blev først siddende en tid sammen med hans tungsindige mor i køkkenet.

“Hvordan går det med din mor?” spurgte hun.

“Det bliver en hård sommer,” sagde jeg.

Hun nikkede, fandt lommetørklædet frem fra forklædelommen og pudsede næse. Bennys mor var allergisk med mellemrum i sommerhalvåret. Hun havde høfeber, som man kaldte det. Når jeg tænker efter, så tror jeg faktisk, at hun havde høfeber hele året rundt.

“Det sagde min far,” tilføjede jeg.

“Ak ja,” sagde hun. “Men kommer tid, kommer råd.”

Jeg havde efterhånden lært, at det var sådan, de voksne snakkede. Det var ikke bare min far; faktisk var det på den måde, man kunne vise, at man så småt var ved at være tør bag ørerne. Efter at min mor blev syg for alvor og endte på sygehuset, havde jeg tilegnet mig de vigtigste udtryk, så jeg kunne bruge dem efter behov.

Sådan er det jo med det.

Det er den rene elendighed.

Men det kunne jo have været værre.

Ja, og hvad ved vi?

Eller hvorfor ikke den med *hovedet op og benene ned*, som den skeløjede Karleson i kiosken konstaterede mindst hundrede gange om dagen.

Eller *kommer tid, kommer råd* a la fru Barkman.

Benny hed nemlig også Barkman. Benny Jesaias Conny Barkman. Der var nok dem, der syntes, at det var en sær række af navne, men selv beklagede han sig aldrig.

Kært barn har jo mange navne, som hans mor plejede at sige – med et grin der blottede hendes leverpostejfarvede tandkød.

Luk sylten, plejede Benny så at sige.

Til trods for at jeg således stod med det ene ben i de voksnes verden, kunne jeg ikke lade være med at undre mig over, hvorfor folk ikke bare holdt deres kæft i stedet, når de nu ikke havde noget at sige. Som fru Barkman. Som Kiosk-Karleson,

der nogle gange når der var mange kunder også snakkede, når han trak vejret. Og det var sandt at sige ikke let.

“Hvordan er det med hende?” spurgte fru Barkman, da hun var blevet færdig med lommeørklædet.

“Den rene elendighed,” sagde jeg og trak på skuldrene. “Ikke ret godt, så vidt jeg ved.”

Fru Barkman foldede hænderne i skødet og fik våde øjne, men det var sikkert bare hendes høfeber. Hun var en kraftig kvinde, der altid gik rundt i blomstrede kjoler, og min far påstod, at hun var lidt debil. Jeg havde ingen anelse om, hvad det betød. Og i øvrigt var jeg også ligeglad. Det var Benny, jeg ville snakke med – ikke hans mor med de våde øjne.

“Han skider meget,” sagde jeg, mest for at virke voksen og holde samtalen i gang.

“Han har nervøs mave,” sagde hun. “Det har han efter sin far.”

Nervøs mave? Det var nok det dumme, jeg havde hørt den dag. En mave kunne vel ikke være nervøs. Jeg gættede på, at det bare var noget, hun sagde, fordi hun var debil, og at det derfor ikke var noget at tage sig af.

“Ligger hun stadigvæk på sygehuset?”

Jeg nikkede. Samtidig med at jeg blev enig med mig selv om, at det nok ikke tjente noget formål at snakke mere med hende.

“Har du besøgt hende?”

Jeg nikkede igen. Selvfølgelig havde jeg besøgt hende. Hvad bildte hun sig egentlig ind? Det var en uge siden, jeg sidst var der, men sådan var det jo, tænkte jeg. Min far tog på sygehuset hver dag, og det var ligesom det vigtigste. Det burde selv sådan en som fru Barkman kunne forstå.

“Ak ja,” sagde hun. “Vi har alle vore plager.”

Hun sukkede og pudsede næse. Der blev trukket ned på toilettet, og så kom Benny farende.

“Hej, Erik,” sagde han. “Nu har jeg skidt som en hest. Skal vi så gå ud og lave ballade?”

“Benny,” sagde hans mor tamt. “Dit sprog.”

“For fanden, ja,” sagde Benny.

Der var nok ikke nogen, der bandede så meget som Benny. Ikke i vores gade i hvert fald. Heller ikke på skolen. Formodentlig ikke i hele byen. Dengang vi gik i tredje klasse – eller var det fjerde? – var der kommet en snerpet lærerinde med underbid til skolen. Helt nede fra Göteborg. Man sagde, at hun havde pædagogiske evner, og hun underviste mest i kristendomskundskab. Da hun havde hørt på Bennys eder i et par dage, besluttede hun sig for at ville gøre noget ved problemet. Hun fik rektor Stigmans og klasselærer Werme-lins tilladelse til at rette op på Bennys sprog. To timer om ugen. De begyndte i september, så vidt jeg husker; de fortsatte hele efteråret, og hen under jul havde Benny så udviklet en stammen, der var så alvorlig, at ingen mennesker kunne forstå, hvad han sagde. I løbet af foråret blev den snerpede fyret, Benny begyndte at bande igen, og da sommerferien begyndte, var han blevet sig selv igen.

Denne aften i maj – den aften hvor min far sagde, at det ville blive en hård sommer – gik vi ud og satte os i cementrøret, Benny og jeg. I hvert fald til at begynde med. Det var, som det plejede at være. Cementrøret var en slags udgangspunkt – uanset hvad der ellers ventede resten af aftenen. Det lå i en udtørret grøft et halvt hundrede meter inde i skoven, og guderne måtte vide, hvordan det var endt der. Det var omkring halvanden meter i diameter og omtrent lige så dybt, og da det var tippet om på siden, gav det dække, hvis man ønskede at sidde i fred. Eller også gav det læ for regnen. Man kunne også bare sidde der og lægge planer, mens man sneg sig til at ryge John Silver-cigaretter, som man havde tvunget en af rollingerne til at købe i løs vægt ovre i Karles-

sons kiosk. Eller som man til nøds havde købt selv.

Den her aften røg vi et par stykker, som vi havde gravet ned i en tom konservesdåse under en trærod lige i nærheden. Det var Benny, der gravede den frem. Vi røg andagtsfuldt, som vi plejede at gøre. Derefter snakkede vi om, hvad der lød smartest. Smøger eller ligkistesøm. Vi snakkede også om, hvordan man skulle holde sin cigaret. Mellem tommel- og pegefinger eller mellem pegefinger og langfinger. Heller ikke den dag nåede vi frem til en afgørelse.

Så spurgte Benny til min mor.

“Din mor,” sagde han. “For fanden mand, er hun ved at ...”

Jeg nikkede. “Det tror jeg nok,” sagde jeg. “Det siger min far. Og lægerne.”

Benny søgte i sit ordforråd.

“Det er fandeme en stinker,” sagde han så til sidst.

Jeg trak på skuldrene. Benny havde haft en moster – som de havde en del at gøre med – som var død. Så jeg vidste, at han vidste, hvad han snakkede om. Selv anede jeg overhovedet ikke, hvordan det var.

Død?

Når jeg tænkte på det – og jeg havde tænkt på det en del her i dette kolde, trøstesløse forår – nåede jeg som regel frem til, at det var det særeste ord, der fandtes i hele sproget.

Død?

Ubegribeligt. Men det værste var nu, at far ikke virkede, som om han havde bedre styr på det end mig. Det havde jeg set på ham den gang – den ene gang – da jeg spurgte ham om, hvad det egentlig betød. Hvad det egentlig betød at være død.

“Jooooo ...,” havde han mumlet, mens han blev ved med at stirre på fjernsynet, der kørte med lyden dæmpet. “Det ved man jo ikke. Men de, der lever, vil få det at vide.”

“En hård sommer,” gentog Benny eftertænksomt. “For

helvede, Erik, du skal skrive til mig. Jeg sidder jo oppe i Malmberget, lige til skolen skal begynde igen, men hvis du har brug for et godt råd, så ved du, at du kan regne med mig.”

Lige i det øjeblik gik der en engel gennem cementrøret. Det kunne man meget tydeligt mærke. Og jeg ved, at Benny også mærkede det, for han rømmede sig og gentog sit tilbud med højtidelig stemme.

“For satan i helvede, Erik. Skriv og fortæl mig, hvordan du har det.

Vi delte den sidste, krøllede cigaret. Og jeg tror faktisk, at jeg på et tidspunkt skrev et brev til Benny. Formodentlig en gang i juli måned, da det hele så allerværst ud. Men jeg er ikke sikker. Med sikkerhed kan jeg dog sige, at jeg ikke fik så meget som en enkelt linje fra ham.

Han havde det ikke godt med alt det med papir og pen, ham Benny Barkman. Slet ikke godt.

* * *

I de her år i begyndelsen af tresserne arbejdede min far i fængslet. Det var sikkert et ubehageligt job, navnlig for en mand med hans følsomhed, men han talte aldrig om det; ligesom han i øvrigt heller ikke talte om andet ubehageligt.

Hver dag har nok i sin plage. Mere end nok.

Han var kommet til byen i slutningen af tredverne midt under depressionen; der havde han truffet min mor og gjort hende med barn, stort set samtidig med at verden blev sindsygt og skar struben over på sig selv for anden gang i det her århundrede. Min bror Henry blev født den 1. juni 1940; min far nåede frem tre dage senere, så han kunne sidde ved sin kones og sin søns side – han gjorde tjeneste oppe i Lapland. Med sig havde han en buket nyplukkede liljekonvaller og fyrrer dåser af hærens leverpostej på dåse.

Efter hvad jeg havde hørt.

Han tog aldrig tilbage til Nordsverige. På en eller anden måde lykkedes det for ham at holde sig væk fra militæret under resten af krigen – altså efter at hans første søn var født. Jeg tror nok, at han brugte ryggen som undskyldning. I stedet fik han job på en af byens mange skofabrikker. Man lavede vinterstøvler til forsvaret. Så på en måde kan man vel godt sige, at han bidrog med sit, og nogle år efter fredsslutningen flyttede familien ind i lejligheden på Idrottsgatan.

Selv blev jeg født omkring otte år og otte dage efter min bror, og jeg voksede op med følelsen af, at der var betydeligt større aldersforskel mellem ham og mig end mellem ham og vores forældre. Nu i begyndelsen af tresserne var jeg begyndt at forstå, at det nok var en misforståelse; måske hjalp min mors kræftsygdom med til at illustrere, hvordan det i virkeligheden forholdt sig.

For de var faktisk ret gamle, min mor og far. Den sommer, da min mor lå for døden, var de syvoghalvtreds år gamle begge to. Tilsammen var de et hundrede og fjorten – et nærmest rystende stort tal. Henry fyldte toogtyve i juni. Eller også var det treogtyve. Jeg selv var fjorten. Sådan var det altså, og min far havde arbejdet i fængslet, lige siden man åbnede portene for landets farligste forbrydere halvandet år før.

Eller lukkede portene bag dem. Rettere sagt.

Han var fangevogter; det ord havde man aldrig hørt før der i byen. Ikke før den Store Grå blev opført derude på sletten.

Selv kaldte han sig for vagtmand. Alle andre sagde fangevogter ... fangevogter ude i den store grå bygning.

Tidligere havde han været nådler på en række forskellige fabrikker. Og det ord forsvandt til gengæld omtrent samtidig med, at den sidste fabrik blev lukket. I stedet for kom fan-

gevogteren. Det var sådan, det gik for sig her i verden. Det var jeg ved at lære. Nogle ting forsvinder, og andre dukker op i stedet for. Hændelser. Ting. Og mennesker.

Det er kun inde i hovedet, at de stadig findes. Selvom de også nogle gange kan virke næsten væk derinde.

En fabrik, der dog ikke lukkede i de år, det var Syltetøjsfabrikken, hvor min mor arbejdede. Eller hvor hun havde arbejdet, til hun blev syg. Det havde givet visse fordele at have en far på skofabrikken og en mor på Syltetøjsfabrikken. På den måde havde man altid noget at tage på fødderne og desuden et rimeligt lager af æblemost nede i forrånskælderen.

Men den tid var næsten slut den sommer. Og at have en far, der var fangevogter, gav næsten ingen fordele i det hele taget.

* * *

Hvad angår min bror Henry, så havde det egentlig været meningen, at han skulle læse og derigennem hæve sig en samfundsklasse eller to over sit udgangspunkt. Men det gik ikke rigtigt efter planen. Han begyndte ganske vist på læreanstalten inde i residensbyen. Den blev anset for meget fornem, var en drengeskole og lå lige over for det tusindårige slot, som havde en voldgrav rundt om. Så langt var alt godt. Han læste lektier og kørte med toget frem og tilbage hver eneste dag.

Men efter et års tid stak Henry af. Det skete i efteråret 1957, og der gik godt et år, før han bankede på døren hjemme på Idrottsgatan igen med en vadsæk og en klase bananer på ryggen. Han havde været rundt i hele verden, forklarede han. Selvom han nu havde opholdt sig mest i Hamborg og Rotterdam. Og han havde en rose tatoveret

på armen. Alle forstod nu, at han ikke havde nogen større lyst til at hæve sig hverken en eller to samfundsklasser over sit udgangspunkt. I hvert fald ikke på den måde, som det oprindeligt havde været planlagt. Min mor græd, da Henry vendte tilbage, men om det var af glæde eller af sorg over tatoveringen, som hun ikke brød sig om, det ved jeg ikke. Efter at have hvilet ud et par måneder tog Henry så af sted igen. Og fór omkring på de syv have frem til 1960. Så kom han hjem. På samme dag hvor Dan Waern gik glip af bronzedaljen på 1.500 meter i Rom. Han sagde, at han havde fået nok af søen. Han begyndte at arbejde som freelancer på lokalbladet Kureren – eller *Kurren* som det kaldtes. Desuden anskaffede han sig en fast kæreste. En vis Emmy Kaskel, der var ekspeditrice i Blidbergs Herreekvipering og havde de flotteste bryster i hele byen.

Formodentlig i hele verden.

Nogenlunde samtidig skaffede han sig også en lejlighed i residensstaden, tyve kilometer væk, hvor lokalbladet havde sit hovedkontor. I Örebro. Hans etværelses var omtrent lige så stor som to bordtennisborde; der var hverken toilet eller rindende vand, men ikke desto mindre var det den almindelige antagelse, at Emmy Kaskel med mellemrum slap både sine herlige patter og andet godt fri i dette tarvelige logi.

I det mindste gik Benny og jeg ud fra, at det forholdt sig sådan.

Men hun flyttede altså ikke sammen med ham. Emmy var to år yngre end Henry og boede stadigvæk hjemme hos forældrene, der var missionske og fik rabat hos Blidberg. Halvdelen af indbyggerne i byen var i øvrigt involveret i frikirken – så det var ikke noget at hidse sig op over. Det mente i hvert fald Henry, min bror.

Det tøserne har, det har de også i frikirken, som han plejede at sige med et skævt grin.

“Nå, er det dig?” sagde min far, da jeg kom ind denne lune majaften.

“Ja,” sagde jeg. “Det er bare mig.”

Man kunne mærke, at han havde mere på hjerte, så jeg satte mig ved bordet i køkkenet med sidste års æblemost og et par skorper. Jeg begyndte også at blade i et gammelt nummer af *Det Bedste*, som vi altid fik fem kilo af som julegave fra farbror Wille, der var den tolvtebedste til skak i Sverige og havde en mælkebar i Säfte.

“Det er tungt,” sagde min far.

“Det er vel, som det er,” svarede jeg.

“Du er nok nødt til at bo i Genesaret i sommer.”

“Gerne for mig,” sagde jeg.

“Du skal nok få det godt der. Jeg har snakket med Henry. Han og Emmy kommer også til at bo derude og tage sig af dig.”

“Jeg skal nok klare mig.”

“Det ved jeg,” sagde min far. “Måske skulle du tage Edmund med.”

“Edmund?” sagde jeg.

“Hvorfor ikke?” sagde min far og kløede sig genert på halsen. “Du kunne godt trænge til noget selskab på din egen alder.”

“Jaa ...” sagde jeg. “Hver dag har nok i sin egen plage.”

2

Skolen var en bygning på tre etager. Rektangulær som en skotøjsæske og bygget i gulhvid pommersk sten, der var blevet brun med årene. På den ene langside var der en grusbelagt plads, hvor man kunne spille fodbold i frikvartererne – på den anden side en grusbelagt plads, hvor man egentlig skulle have spillet fodbold, men ikke gjorde det.

På denne anden side holdt de drenge til, som ikke brød sig om fodbold; sammen med pigerne, der altid stod og klumpede sig sammen i klynger – byttede ting med hinanden og sladrede. Jeg ved for resten ikke, om de faktisk byttede noget med hinanden. Hvis jeg skal være ærlig, så aner jeg ikke, hvad de lavede, eftersom jeg altid plejede at holde mig på betryggende afstand fra dem.

Men ellers hørte jeg altså til den gruppe på en halv snes drenge, som ikke spillede fodbold og blev beskidte i hvert eneste frikvarter. Dem, der var imod fodbold. Inderst inde i min sjæl eller mit hjerte var jeg nok sportshader, og hvordan alle fodboldelskerne overhovedet fik plads til deres spil i hvert eneste frikvarter, forstod jeg ikke; der må have været mindst halvtreds. Men måske var det kun de bedste, som sparkede til bolden, mens de andre stod rundt om og skrålede og snavsede sig til, så godt de kunne. Jeg ved det ikke. Jeg var aldrig omme for at se, hvad der skete. Jeg hørte til på tøsesiden som sagt, hvilket var alt andet end hæderfuldt.

Men jeg forsøgte at bilde mig selv ind, at der faktisk var andre værdier her i livet.

Desuden var jeg overhovedet ikke alene. Benny var her også. Og Snukke. Balthazar Lindblom og Veikko og Røv-Enok. Plus nogle stykker mere.

Og Edmund var her.

* * *

Da jeg begyndte at tænke på ham – efter at min far var kommet med forslaget om, at vi måske skulle tilbringe sommeren sammen – nåede jeg frem til, at jeg egentlig ikke anede det mindste om ham.

Udover det selvindlysende, naturligvis. At hans far læste pinup-blade, og at han var født med seks tæer på hver fod.

Ellers var han et ubeskrevet blad. Det gik op for mig. Ret stor og ret kraftig – og med briller, der altid enten manglede et glas eller en stang. Vi havde kun været klassekammerater det sidste år, men rygterne fortalte, at han havde en helvedes stor modeljernbane og en helvedes stor samling af westernblade. Jeg vidste dog ikke, hvor meget sandhed der lå i de to rygter.

Hans far var også fangevogter – det var her sammenhængen fandtes. Han havde arbejdet sammen med min far hele sidste år, og så var de vel kommet til at snakke om sommeren. Og derefter havde det ene ord taget det andet.

Jeg havde faktisk ingen faste venner – når man ellers så bort fra Benny, der jo alligevel var ude af billedet hele sommeren – så efter at have cirklet omkring ham et par gange sendte jeg en prøveballon op.

“Hej Edmund,” sagde jeg.

“Hej med dig,” sagde Edmund.

Vi stod i hjørnet af cykelskuret med bølgeblikstaget og

sparkede grus på nogle pigecykler uden den store entusiasme.

“Min far sagde noget,” sagde jeg.

“Det har jeg hørt,” sagde Edmund.

“Nemlig,” sagde jeg.

“Sådan er det vel,” sagde Edmund.

Derefter ringede klokken ind, og mere blev der ikke sagt om det de næste par dage. Men jeg mente nu, at indledningen havde været ret lovende.

* * *

Genesaret var ingen sø. Det var et hus, der lå ved en sø, som hed Möckeln. Og som i øvrigt stadigvæk hedder det den dag i dag.

Femogtyve kilometer fra byen. Omkring et par timer på cykel. Halvanden time tilbage igen. Forskellen skyldtes Klevabakken, en afskyelig mælkesyrefanden på mere end tretten hundrede meters længde omtrent halvvejs.

Der var en del bebyggelse rundt om søen – en temmelig stor og næsten cirkelrund sø med brunt mosevand. Men størsteparten af kysten var nu dækket af skov. Genesaret lå på en bakke – i ensom majestæt – og indgik i familieejendommen på min mors side. Et slidt træhus i to etager uden andre bekvemmeligheder end tag over hovedet og frisk søvand i en afstand af ti meter. Isen plejede at pløje badebroen ned hver eneste vinter, og til at sejle rundt i var der en jolle, som nu havde ligget adskilt ude i et skur, stort set siden jeg blev født.

Min døende mor var ikke alene om at eje huset. Der var også en moster, som hed Rigmor, og hun havde arvet halvdelen. Men hun var ikke tilregnelig og kunne ikke gøre sit krav gældende.

Årsagen til Rigmors sørgelige tilstand var en traumatisk ulykke en af de første somre under krigen. Den indgik i familiehistorien med samme selvfølgelighed som Syndefaldet indgik i bibelhistorien – hun var stødt sammen med en elgko, og det der var med til at give hændelsen et svagt mytologisk skær, var, at hun havde været på cykel – moster Rigmor altså – ikke elgen. Sammen med en veninde havde hun været på cykelferie i Småland. Og på vej ned ad en bakke var hun først drønet ind i en imponerende elg – og derefter direkte ind på det berømte Dingle sindssygehospital på vestkysten.

Det så ud, som om hun ville blive der resten af livet. Jeg havde bare set hende en enkelt gang og syntes ikke, at hun mindede det mindste om min mor. Faktisk mindede hun mest af alt om en sælhund. Selvom hun var forsynet med briller i stedet for overskæg. Men jeg gik ud fra, at det var sådan, man skulle se ud, når man var indlagt på Dingle.

Det er langt fra sikkert, at min mor og far ville have forsøgt at sælge Genesaret, hvis ikke denne tragiske moster og hendes halvpart i huset eksisterede, men jeg tror det nu. Jeg havde aldrig en følelse af, at de trivedes rigtigt derude.

Måske skyldtes det, at stedet var ubekvemt. Eller også skyldtes det, at min mor aldrig havde lært at svømme. Det var en dyb sø. I det mindste der hvor vores hus lå.

Hvordan det nu end forholdt sig med både det ene og det andet, så havde jeg svært ved at forestille mig, hvordan sommeren ville forløbe, når jeg gik og tænkte over det i de dage i maj måned.

En sommer med Henry og Emma. Jeg var ude af stand til at tænke på Emmy uden at se hendes bryster for mig. Fuldt påklædte, men alligevel. Og jeg kunne ikke se hendes bryster for mig uden at få rejsning. Sådan var det bare.

Og tanken om, hvad min bror ville foretage sig sammen

med Emmy Kaskel, var slet ikke let at bære – heller ikke den. Genesaret var ikke noget stort hus.

Nu kom Edmund så oven i alt det andet. Jeg anede simpelthen ikke, hvordan det ville ende.

Men det kunne fandeme også være lige meget. Kommer tid, kommer råd.

* * *

Det var en torsdag, at Ewa Kaludis tiltrådte sin stilling på Stavaskolen. Vi havde lige haft en dobbelttime i sløjde, og jeg havde langt om længe smadret den avishylde, som jeg havde arbejdet på i syv måneder. Træ-Gustav havde ikke været fornøjet, men alligevel havde det været en rar fornemmelse. Jeg brød mig ikke om sløjde. Jeg brød mig heller ikke om at sy. Resultaterne blev aldrig helt, som jeg havde forestillet mig, og desuden tog det altid en fandens tid.

Som sædvanlig stod jeg og hang ude i cykelskuret sammen med Benny og Røv-Enok og ventede på, at frikvarteret skulle slutte. Og netop i det øjeblik dukkede hun så op ude på gaden.

Jeg vil nok påstå, at det var mig, som så hende først, men både Benny og Røv-Enok er lige så sikre på, at det var dem. Egentlig spiller det ingen rolle. Hovedsagen var jo, at hun dukkede op. Hun måtte selvfølgelig have passeret fodboldbanen først, for bare et par sekunder efter var tøsiden stopfuld af mennesker, som bare stod og gloede. Beskidte fodboldspillere i horder.

“For satan i helvede,” sagde Benny og stod med åben mund, som om han sad hos tandlæge Slaktarsson og ventede på boret.

“Ja ... ja ... jamen,” sagde Røv-Enok, “det er jo Kim Novak.” Selv sagde jeg ingenting. Dels var jeg ikke af den slags,

som sludrede unødigt, dels var jeg blevet stum. Det var som i en film. Bare bedre. Den dame, der var kommet fræsende ind i skolegården på sin knallert, lignede virkelig Kim Novak. Stort, platinblond hår, holdt rålækkert sammen af et rødt tørklæde. Mørke, smarte solbriller og en mund så stor og lækker, at jeg blev svag i knæene. Sorte, stramme slacks, sort, tynd bluse, der strammede over brysterne, og en skjorte udenpå med sorte og røde tern – en åbentstående skjorte, der flagrede i vinden.

“For helvede da, hvor er hun lækker,” sagde Balthazar Lindblom.

“Det er en Puch,” sagde Røv-Enok. “Gudfader, Kim Novak kommer farende i en støvsky ind i vores skolegård på en Puch. Kys mig langsomt, til jeg dør.”

Så besvimelede Røv-Enok. Han havde en slags epilepsi, så det skete med mellemrum. Det ville nærmest have været underligt, hvis han kunne klare det her uden, tænkte jeg.

Kim Novak slukkede for sin Puch. Derefter blev hun holdende med skrævende ben og fødderne i gruset, mens hun smilende betragtede de et hundrede og otte stive saltstøtter i skolegården. Så steg hun af, slog elegant knallertens støtteben ud, greb den glatte mappe, som havde siddet på bagagebæreren, og marcherede tværs gennem vokskabinetet og ind i skolen.

Da hun var forsvundet, drejede jeg hovedet og opdagede, at Edmund stod ved siden af mig. Skulder mod skulder stod vi næsten, selvom han var lidt højere end mig.

“Hende der, mand,” sagde han med grødet stemme. “Hun er, hvad jeg vil kalde en moden kvinde.”

Jeg nikkede. Tænkte på hans fars pinup-blade og gik ud fra, at han vidste, hvad han talte om.

* * *

I løbet af to timer var alt klarlagt. Dem på den anden side af skolebygningen havde længe vidst, at Berra Albertsson skulle flytte til byen; det havde vi andre måske også. I det mindste nu vi tænkte efter. Berra var en håndboldlegende. Han havde spillet mere end hundrede og halvtreds landskampe, og man sagde, at han skød så hårdt, at målmændene døde, hvis han ramte dem i hovedet. Efter tolv sæsoner i den fornemste række og på landsholdet skulle han nu trappe en smule ned ved at blive spillende træner for håndboldholdet her i byen. Sådan at det kunne rykke op i den bedste række. Det forstod selv sådan nogen som Veikko, og desuden havde man kunnet læse det i lokalbladet et par uger tidligere. Kanon-Berra skulle flytte ind i et af de nybyggede huse ude på Ångermanland og tiltræde et job som næstkommanderende i parkvæsenet den første juli.

Hvad der imidlertid ikke havde stået i avisen, var at han var forlovet med Kim Novak. Der havde heller ikke stået noget om, at hun i virkeligheden hed Ewa Kaludis.

Der havde endelig slet ikke stået noget om, at hun skulle være vikar på skolen for den gamle, håbløse Eleonora Sintring, der havde brækket lårbenet ved at springe over en plint til husmodergymnastikken i begyndelsen af måneden.

Allerede næste dag var der nogen af fodboldspillerne, som gik rundt med en liste, hvor man kunne skrive sig på, hvis man var parat til at sparke Sintrings andet ben i stykker, når hun vendte tilbage. Ideen var, at man ville trække lod mellem de frivillige, når det blev aktuelt.

Da jeg og Benny skrev os på, virkede det, som om listen omfattede alle.

* * *

Den lørdag stødte jeg på Edmund på biblioteket.

“Plejer du at komme her?” spurgte jeg.

“Det sker,” sagde Edmund. “Jeg kommer her faktisk ret ofte. Jeg læser en del.”

Det kunne sikkert godt passe. Selv var jeg højst på biblioteket en gang om måneden, så det var i hvert fald ikke mærkeligt, at vi ikke havde mødt hinanden før.

Edmund var jo også helt ny i byen.

“Hvad kan du bedst lide at læse?” spurgte jeg.

“Krimier,” svarede han uden tøven. “Stagge og Quentin og Carter Dickson.”

Jeg nikkede. Jeg havde aldrig hørt om nogen af dem.

“Plus Jules Verne,” tilføjede han så efter en pause.

“Jules Verne er skidegod,” sagde jeg.

“Skidegod,” sagde Edmund.

Vi stod og gloede forbi hinanden en tid.

“Hvad bliver det til med sommerferien?” spurgte han så.

“Hvad mener du?” sagde jeg.

“Med det der sted,” sagde Edmund. “Jeres hus.”

Jeg kunne ikke helt forstå, hvor han ville hen, eller hvad han ville med det.

“Hvad med det?”

Han tog brillerne af og begyndte at justere den tape, som holdt dem sammen. Denne gang havde han tilsyneladende smadret dem lige over næseroden.

“Fandens også,” sagde han.

Jeg svarede ikke. Der gik et halvt minut på den måde.

“Ja, må jeg komme eller ej?” sagde han så til sidst.

“Om du må komme?” sagde jeg. “Hvad mener du?”

Han sukkede.

“For helvede da, det er jo dig, der bestemmer,” sagde han.

Så fattede jeg. Og begyndte pludselig at skamme mig ad helvede til. Det føltes, som om jeg fik knopper hele vejen ned langs ryggraden.

“Selvfølgelig må du det,” sagde jeg.

Edmund tog sine briller på.

“Passer det?”

“Gu’ gør det så,” sagde jeg. Knopperne forsvandt. Der opstod en lille pause.

“Lækkert,” sagde han så med det samme grødede tonefald som ude i skolegården. “Øh ... hvad kan du bedst lide? Märklin eller Fleischmann?”